

MILAN DEKLEVA

Plitvina

Dramske osebe:

Katarina, 25 – 30

Miha, 25 – 30

Iva, 45 – 50

1

Igra se odvija v sedanjosti in govori o sedanjosti, na enem samem prizorišču. Gre za bivališče, nič posebnega. Le v malenkostih odraža intelektualno in umetniško ekstravaganco mladega lastnika, ki bi rad v svojem poslu uspel. Delovna miza, nekaj stolov, veliko knjig in zgoščenk, glasbeni stolp, TV, video, računalnik, posterji s prizori znanih filmov. Na mizi par priročnikov: kako napisati dialog, scenarij, zgodbo, zaplet, kako razviti karakterje. V kotu na tleh je pogrnjena vodna postelja. Večer je. Miha je na pogled dober tip, za umetnika že kar izreden. Tega se, jasno, zaveda. Sedi za mizo, bere scenarij, zmajuje z glavo. Gleda na uro, nekoga pričakuje. Spet polista po scenariju, ga trešči na mizo, vstane in gre h glasbenemu stolpu. Vključi ga, zaslišimo Leonarda Cohena in njegov komad Future. Zvonec. Miha pokima, se na poti k vratom ne pozabi pogledati v zrcalo. No ja, ni slabo. Odpre, vstopi Katarina. Lušna punca, izžareva bistrost in (z njo?) povezano živčnost. Ko se pogledata, sta oba najprej osupla, potem nekam razočarana.

MIHA: Ti?

KATARINA: Se mi je kar zdelo, da sem bila prepametna.

MIHA: (*za hip razmišlja, potem zamahne z roko*): Samo da zdaj nisi več.

KATARINA: Ne, sem prišla k pameti.

MIHA: Potem pa kar noter. Mislim k pameti, ne?

KATARINA: (*Se zasmije, gre mimo njega, se razgleduje*) A veš, na kaj me tole spominja? (*Ga pogleda, Miha skomigne z rameni*) Na vice.

MIHA: Si pa za vice.

KATARINA: Na purgatorij. Zmeraj isto se mi dogaja. Odpiram in odpiram vrata, za njimi pa identična ...

MIHA: (*Gre k mizi, dvigne scenarij*) ... driska? Tako si takrat rekla. V svoji oceni.

KATARINA: Ja no, mladostna iskrenost. V resnici je bil tvoj roman nekam – redek.

MIHA: (*Prizadet, še ni prebolel*) Jaz nisem živel v Londonu, kjer so stvari zgoščene.

KATARINA: Misliš promet?

MIHA: Intelektualni promet. Na trdo gre, ampak brez zastojev. Pri nas v provinci je še praznina redka. (*Premor*) Zakaj si šla tja gor?

KATARINA: Hotela sem spičit od doma. Ne bi o tem. Če mi daš kozarec redke limonade, ti bom povedala, kaj mislim o tvoji novi zbirki.

MIHA: Jajca?

KATARINA: (*Se zasmije*) Ja, imaš jajca.

MIHA: Tako redkega priznanja še nisem bil deležen. Dobiš eno švoh limonado. (*Gre iz sobe, vrne se s kozarcema limonade. Medtem Katarina pregleduje knjige, ki ležijo na mizi, a je ne pritegnejo. Vzame rokopis scenarija, se zatopi vanj. Miha se vrne s kozarcema*) Boš še kaj trdega?

KATARINA: (*Odkima*) Hvala. A to je to?

MIHA: Aha.

KATARINA: Ta tekst rabi reanimacijo, ne popravkov. Pošlji ga v klinični center.

MIHA: Ej, skuliraj se, Katarina. (*Gre h glasbenemu stolpu, glasba utihne*) Prvič: gre za dober denar. Drugič: si ga brala? Tretjič: da sva dobila tako domačo nalogo, je priznanje.

KATARINA: Prvič: aja? Drugič: po nesreči. Tretjič: zakaj? (*Se ozre po sobi*) Nikjer ne vidim gorečega grma!

MIHA: Mazzini nama ga ne bi dal, če ne bi bila tako prekleto dobra kleparja dialogov.

KATARINA: (*Ga nekaj časa gleda, potem vzame kozarec in ga na dušek izpije. Se usede, vzame v roke scenarij, kot igralka bere najprej žensko, potem moško repliko*) Povedala sem ti. Ne bom hrepenela do smrti ... Ženske do smrti hrepenite, moški do smrti sanjamo. (*Ga pogleda, s svojim glasom*) Da me ne bo pobralo!

MIHA: *(Se usede na drugo stran mize)* A je kaj narobe? To si rečeta v trenutku, ko se ona pogreza v starost, on pa ji ne more pomagat, ker je premlad. Patos je na mestu, a ne?

KATARINA: Marsikaj je narobe, Miha. Bistveno preveč smrti za tri stavke. Ne vem sicer, kako se človek počuti, ko se pogreza v starost, ampak ne mislim se do smrti pogrezat v greznice zasmrajenih tujih besed.

MIHA: *(Dvigne roke, kot bi se hotel predati, potem ustane, gre počasi okrog mize, ji previdno položi roko na ramo. Ko se je dotakne, Katarina nervozno trzne, zato se Miha takoj odmakne)* Ej, kaj so s tabo počeli v belem svetu?

KATARINA: *(Skloni glavo, zamiži. Krčevito se oprime roba mize, dvakrat globoko izdihne. Pomirila se je)* Nič niso počeli, zato sem morala kar naprej gledat Telebajske.

MIHA: No, vidiš. Oni so metafora hrepenenja. Če mi boš pustila sanjat, lahko naskočiva tekst. Ne bojo naju posiljevale tuje besede, ampak midva njih. Nisva pred greznico, ampak pred nezapečenim, poželjivo vzhajajočim hlebčkom, ki bo zrasel v umetniško delo. *(Med govorjenjem je odšel na drugo stran mize, odprl predal, vzel iz njega svinčnike in šilček, zdaj ostri konice)*

KATARINA: A si postal cinik ali že dolgo nisi seksal?

MIHA: V meni ni cinizma niti za en seks. Ker gre v bistvu krvavo zares, Katarina.

KATARINA: Misliš to, da spreminjaš fraze, ki so jih eni ljudje že izrekli? Da ne gre za posiljevanje tujih besed, ampak tujih oseb?

MIHA: Ja. Vem, da imava opravka s fiktivnimi junaki, ampak nekaj porcelana so si že zmetali v glavo. Če se bojo zaradi naju začeli obmetavat s šopki šmarnic, bo ... *(Opleta z roko, ker ne najde prave besede)*

KATARINA: *(Plane v smeh)* Madona, pa zakaj ste moški tako obsedeni z Bogom? Kot da je lahko *(Z dlanjo tolče po rokopisu)* kup laserskih packic na posekanih smrekah kreacija iz nič. A ne zastopiš, da je svet dosti bolj ustvarjalen brez človeka, ki se igra Očeta?

MIHA: Mene kar vznemirjaš, če si tako vznemirjena. Samo potolažit sem te hotel, ko si klecala pod pezo tujih besed. Hotel sem povedat, da ni tujih besed. Vse besede so tvoje ... pa moje, razumeš?

KATARINA: *(Se vzravna, nasloni nazaj, da se ji napnejo prsi, prekriža noge. Smehljaje gleda Miho, prikimava)* Čaki malo. Solata, ki jo je naflancal en povzpeten tip, ni zrasla na mojem srčkanem srčnem vrtičku. A je?

MIHA: Na nek način je. Nobena beseda ni zastonj.

KATARINA: *(Vstane, se skloni čez mizo, mu nekaj časa strmi v oči)* Torej bova klepala svoje obtolčene zakantane dialoge?

MIHA: Ja.

KATARINA: Super. Ni problema. Boš tipkal kar v računalnik?

MIHA: Ja. Poslušam.

KATARINA: *(Pokima, se usede, vzame v roke besedilo, ga odpre. Miha se spravi za računalnik, odpira elektronski dokument. Katarina začne na glas brati, v začetku brez posebnega zanimanja)* Eksterier, pred motelom Lom valov, zgodaj zjutraj. Vrata bungalova se sunkovito odprejo, skozi pride Lena.

Čeprav ni več mlada, je še zmeraj lepa ženska. Vidno vznemirjena je, kot bi bila vsega naveličana. Energično stopa proti parkiranemu avtomobilu. Med vrati zagledamo mladeniča, ki nosi v rokah veliko potovalko. Ko skuša zakleniti vrata, stvari iz torbe zletijo po tleh. Kar nekaj denarja, pištola, plišasti zajček, turistični prospekti, *Biblija – Nova zaveza*, temna očala, rdeč, čipkast modrček. Tomo se skloni, baše stvari v potovalko, ko vzame pištolo, na njej obvisi modrček. Vstane, naperi pištolo v Leno, modrček se rahlo pozibava v jutranjem vetru. *Tomo: Lena! Ženska se obrne, njen obraz postaja zmeraj bolj žalosten. Lena: Kaj ti to pomaga, Tomo? Življenje ti je ušlo iz rok. Povedala sem ti. Ne bom hrepenela do smrti ... Tomo: Ženske do smrti hrepenite, moški do smrti sanjamo. (Umolkne, premor) Kdo pa jo bo igral?*

MIHA: Kolikor vem, vloge še niso razdeljene.

KATARINA: *(Se spakuje)* Ženske do smrti hrepenite, moški do smrti sanjamo. Pretresljivo.

MIHA: Jebenti, še začela nisva, pa imava že enormen problem, velik kot Kilimandžaro.

KATARINA: Saj si rekel, da je patos upravičen.

MIHA: Ma ja, patos. Kaj pa plišasti zajček? In zakaj samo *Nova zaveza*? Pa še nekaj: Lena ne more reč, da mu je življenje ušlo iz rok. Saj je komaj začel živeti. Po mojem gre za tipkovno napako. V resnici mu reče: *Življenje mi je ušlo iz rok*. Njej teče voda v grlo, on je navaden hudoklinčast junec.

KATARINA: A se ti z Leno identificiraš? *(Miha jo pogleda, dolga tišina)*

ZATEMNITEV

2

Večer. Ko se scena osvetli, je soba prazna. Slišimo zvonec. Miha pride v sobo, z brisačo si suši lase. Je Katarina prišla prezgodaj? Odvrže brisačo, gre odpirat. Katarina vstopi, okusno napravljen, pa še seksi.

MIHA: Uau! S katerega provansalskega obzidja je padla vaša hladna zvezdna lepota in to direkt na razgreto lutnjo jecljavega pocestnega pevca?

KATARINA: Intervju sem imela. Službo iščem.

MIHA: *(To naj bi bil erotični dovtip!)* Na Ministrstvu za notranje zadeve?

KATARINA: Saj si res provincialec. Kaj morem, pri vas in v Afganistanu še zmeraj vladajo moški.

MIHA: In? Si naredila vtis? *(Gre k vratom, jih odpre, gleda ven)* A bič pa škornje si kar na hodniku pustila?

KATARINA: Sploh nisi duhovit. Tebi ni treba delat vtisa, ker te vsaka blesava pička v tem zahojenem mestu pozna, vključno z njenim prevaranim možem. Jaz sem pa sama, če še nisi pomislil. Pred nekaj dnevi sem se priplazila nazaj.

MIHA: Sori no, slovenski komplimenti so bolj gojzarski. Kjer je Piccadilly, se drugače cvili. Tam najbrž nisi bila sama?

KATARINA: (*Ga še ni pogledala, strmi skozi okno*) Zakaj?

MIHA: Ker si zato *tukaj tako* osamljena.

KATARINA: Veš, kaj pogrešam? Iz Londona? Različnost. Nedoumljivost različnosti. Kruto brezbriznost različnih. Fanatizem drugačnosti. V Angliji se nujno počutiš kot predmestni Buda. Noben nobenega noče in ne more razumet, zato je samota neke sorte metoda. Nič nevzdržnega, razumeš?

MIHA: Ne.

KATARINA: Kaj imajo skupnega džanki z diplomo iz komunikologije, navijač Arsenal, učiteljica bengalsčine in Harry Potter?

MIHA: Ej, a je to kviz?

KATARINA: Vsi pripadajo postmodernizmu.

MIHA: To pomeni?

KATARINA: Da so prepriani v polcilindru. Bomba v rižoti a la Bernard Shaw. Predvsem pa so fanatični privrženci kvantne fizike.

MIHA: Pridi sem, sestra. Midva sva iz istega plemena, zato te *hočem* razumet.

Rad bi te (*Tudi to je erotični namig*) razumel čisto noter v ... v žensko bistvo.

KATARINA: (*Se obrne, gre k mizi, ga zelo resno gleda*) Ti poskusi razumet tekst, ki ga tlačiš v svoj pi si.

MIHA: (*Se zasmije*) Si predstavljaš, koliko veselja bi imel ata Freud s potlačeno podzavestjo računalnikov? (*Gre k mizi, prižge računalnik, potem dvigne kazalec, ker se je nečesa domislil*) Saj res, pripravil sem vrč krepke goveje limonade, da bova laže stekla skozi tekst. (*Gre iz sobe, se vrne z vrčem in kozarcema*) Zdaj pa: klep! klep! Narediva iz samokolnice rikšo za leno gejšo!

KATARINA: (*Nepričakovano vzkipi, skoraj steče proti oknu, se sunkovito ustavi, obrne*) Kaj pa zdaj to pomeni? A ti ni slabo od čekanja? Madona, ko ena greznica si, vse po vrsti pada v tvoja usta.

MIHA: (*Presenečen, potem zavzame obrambno, sarkastično držo*) Opla, sem pozabil, da si budistka. Jasno, budistke čislata tišino. Na podzemski lahko veliko meditirate.

KATARINA: (*Se prime za glavo*) Samo za hip utihni, prosim. (*Premor*) Hvala. In oprosti, totalna depra. Vse mi gre narobe.

MIHA: (*Gre do nje, okleva, potem jo poboža po licu, prime za roko. Katarina mu tokrat ne odtegne dlani, nekaj trenutkov se gledata, potem Miha za korak odstopi*) Ti oprosti. Se mi zdi, da se v ... zadnji molk ... laže pogrezamo, če čakamo. Zdaj, ko se z govorjenjem definitivno ne moremo nikamor dvignit. Ker pod krili besed ni zraka in ni vzgona.

KATARINA: Miha, beseda je dvig.

MIHA: Ja, če stojiš pred bančnim okencem. (*Se zasuka, odide do mize in se usede za računalnik. Tretnutek tišine*)

ZATEMNITEV

Večer. Ko se scena osvetli, vidimo Katarino, ki tipka v računalnik. Oblečena je v majico s kratkimi rokavi in hlače. Pogleda v rokopis, zmajuje z glavo, skuša tipkati. Brez veze, ne gre. Pogleda na uro, živčna. Slišimo ključ v ključavnici, odpiranje vrat. Miha se nekaj motovili po predsobi, potem vstopi. V obleki in kravati. Nasloni se na podboj, gleda Katarino, sleče suknjič, ga hoče vreči čez stol, a zgreši in suknjič obleži na tleh. Miha se zasuka, gre. Vrne se s steklenico viskija in dvema kozarcema.

MIHA: Po uvrstitvi nogometašev Slovenije na svetovno prvenstvo je zmanjkalo limonade. Boš en viskič? *(Katarina odkima, Miha odloži stvari na mizo, natoči v svoj kozarec, izpije, se skremži)*

KATARINA: Rekel si, da boš takoj nazaj.

MIHA: Nisem vedel, da bo na sestanku angleški koproducent. Morala bi z mano, tip te pozna.

KATARINA: Pozna? Kdo pa je?

MIHA: Čaki, kako mu je že ... Črn, visok in temperamenten. Tipičen Anglež.

KATARINA: Abdul?

MIHA: Ja, točno. Si zaradi njega tako samotna?

KATARINA: Daj, strezni se, goba napojena. Samota pride z neba, ne iz srca.

MIHA: To je pa tako močno, da moram spit nekaj močnega. *(Potegne kar iz steklenice)* Katarina, hitro zapiši, da ne pozabiva! To je super zaključek devete sekvence, ko se Lena vrne k svojemu možu.

KATARINA: Kaj naj zapišem? Daj, strezni se, goba napojena?

MIHA: *(Zamahne z roko, a udari po mizi, da ga boli)* Ne, tisti ta drugi stavek ... Za samoto sta potrebna dva.

KATARINA: Na delo, ljubček. Ti boš popival, jaz bom pa sestavljala melodramski manifest? Ni šanse.

MIHA: Dobro me poglej, ljubica. Sem redek primer dialogista, ki je hkrati sposobna menedžerska glista. *(Spije požirček, se zgrabi za trebuh)* Au, je mogoče tole cista?

KATARINA: *(Skoči pokonci, mu iztrga steklenico iz rok, pobere kozarce z mize, odvihra iz sobe)* Zdaj pa dosti! Preden bova končala scenarij, bo film izumrl. Ali pa mutiral v nekaj groznega. Gibljive slike se bodo prelevile v gibljive krike! *(Spet jo vidimo, zelo resna je)* In tvoji sosede bodo zdajle poslušali grozljive krike, če se ne počiš dol in dokončaš sekvence.

MIHA: *(Grožnjo je vzel zares, spravi se okrog mize in za računalnik, pomiga s prsti kot pianist)* Okej, jo bomo pa pokončali, tole sekvenco mojega življenja. *(Bere)* Ni šlo, Jon. Bil je kot igrača. Prestara sem za igre in igrače. Preveč umazana. Ni šlo. *(Pogleda v rokopis, potem Katarino. Premor)* Jebemti, Katarina, to so tvoje besede, ne Lenine.

KATARINA: (*Prizadeto, z ostrino v glasu*) A ja? A ja? A si spal s psihoanalizo, da tako dobro veš? A si mogoče spal z Leno? Večer za večerom me gledaš in kritiziraš, ker popravljam besede frigidne ostarele glumice drugače, kot si si zamislil. Pojma nimaš, kako govorim. Noter v glavi. In v trebuhu. Nimaš blage veze o tem, kako govori moja duša! (*Gre za njegov hrbet, ukrivi prste, kot bi hotela zgrabiti za vrat, skoraj šepeta*) Še zamislit si ne moreš, da imam dušo, kaj šele, da bi jo začutil. Prava pisateljska senzibilnost, ni kaj.

MIHA: (*S sklonjeno glavo*) Skeli duša, razboljena je, peče, a ne? Še dobro, da nič ne čutim. Lahko bi se zadušil s tvojo dušo. (*Se počasi obrne*) Ne, nisem spal z njo, se mi pa sanja o njej. Jaz sem virtualni sanjač.

KATARINA: In kaj sta se v sanjah zmenila?

MIHA: Prosim? Oprosti, zgubil sem iztočnico.

KATARINA: Kako daleč sta prišla v sanjah.

MIHA: (*Vstane, gre proti postelji in se zruši nanjo. Obrne se na hrbet, strmi v strop, se ziblje*) Gospodična doktor, znašli smo se na robu črne luknje. Ne morem misliti, ne čutim, ne stojim. Spreminjam se v omego. Tišina je sferična, tišina je zakrivljena, tišina je ena gromozaaanskaaa eliipsa!

KATARINA: (*Ga presenečeno gleda. Premor*) A že veš, kdo jo bo igral?

MIHA: (*Miren kot klada leži na postelji, zaprl je oči, govori kot bi slišali oddaljen odmev*)

Do-do-do-čr-ne-ne-ne-luk-nje-nje-nje-ne-ne-mo-mo-mo-re-re-re-prit-no-no-no-ben-ben-ben-zvo-zvo-zvo-k-k-k-no-no-no-be-be-be-na-na-na-bo-bo-bo-le-le-le-či-či-či-na-na-na-a-a-a-bi-bi-bi-fu-fu-fu-ka-ka-ka-la-la-la-zma-zma-zma-no-no-no-no-no?

KATARINA: (*Vstane, ne da bi ga pogledala odide skozi vrata in ven*) Idiot!

ZATEMNITEV

4

Jutro. Miha še spi v postelji. Računalnik je prižgan, tudi TV, na zaslonu sneži. Vstopi Katarina, zapira dežnik. Mokra je, očitno zunaj dežuje. Ozira se po sobi, kam naj odloži dežnik. Izgine v predsobi, ko se vrne, je oblečena samo v majico. Gre k postelji, vzame odejo, si vanjo zavije gole noge, gre k mizi, ugasne TV. Usede se za računalnik, odpre scenarij, začne delati. Miha se začne v postelji premetavati, nenadoma se sunkovito dvigne, kot iz morastih sanj, gleda Katarino, še zmeraj odsotno, ni še prišel k sebi.

MIHA: Oprostite, danes ne morem. Imam naročene že tri kliente, pa še kavč imam pri mizarju. Lahko jutri?

KATARINA: Se ti ne zdi, da je Lena ena navadna infantilna packa?

MIHA: Zakaj tako misliš?

KATARINA: Lej: moža izkorišča, ljubimca izkorišča, položaj igralka izkorišča, zraven pa predava o nezadoščenosti in absurdu in minljivosti.

MIHA: Oprosti, to se mi zdi zelo logično. Spada eno k drugemu. Kot hidrant h gasilcu.

KATARINA: Dobro, da nima otrok.

MIHA: Mogoče jih pa ima?

KATARINA: Sem opazila. To bo v resnici otroški film. Nov Kekec. Lena kar naprej govori Mihec, na robček, svečka ti visi iz noska, a boš en hamburgerček al bi rajši gledal Tomija in Džerija Springerja?

MIHA: Je pač take sorte baba! Otroci se ji ne zdijo omembe vredni.

KATARINA: (*Spet jo je razkuril*) S tvojim cinizmom se boš pricinił na pleh večne plehkosti, prijatelj.

MIHA: Bolje plehek kot (*Pokuka pod odejo*) mehek.

KATARINA: (*Vstane, gre k postelji, ga gleda, potem se usede na rob postelje*) No, prav, bova poskusila brez kavča. A te mami ni hotela dojit?

MIHA: To pa ne! Dojila me je ... do svoje smrti.

KATARINA: Nehaj!

MIHA: Tako se reče. Moja mama je bila ambiciozna direktorica, kar pomeni, da je iz mojega življenja emigrirala po drugem letu. Od takrat sem se moral kaznovat sam.

KATARINA: Kaj pa oče?

MIHA: Neuporaben. Inštruktor golfa na Galapagosu. Samo za ženske iz ZDA.

KATARINA: Prisežeš? (*Miha pokima, Katarina vstane, ga gleda*) Ta tvoja grobst je torej ... poza?

MIHA: (*Zaploska*) Vprašanje je pravilno. Boste podvojili vlogo? Vaše naslednje vprašanje?

KATARINA: (*Gre k mizi, se nasloni na rob*) Menda si bil športnik?

MIHA: Odkod pa ta podatek?

KATARINA: Eni moji frendici na faksu si bil všeč. Samo da si takrat zgledal precej zmatran za športnika. Nič kaj impresivno, če sem odkrita.

MIHA: Sem bil pač neuspešen zmahan športnik. Mojo nadarjenost je uničilo pitje trave in kajenje piva. A sem prav povedal? Mogoče je bilo obratno, ne vem, še zdaj imam luknjo v glavi.

KATARINA: Zdel si se mi brez veze, sploh me nisi zanimal. (*Ga pogleda, Miha ji vrne pogled, a molči*) A ne boš vprašal zakaj?

MIHA: Ne.

KATARINA: Zakaj ne?

MIHA: Zakaj sploh zakaj?

KATARINA: (*Se odrine od mize, gre do postelje, počepne, tako da imata oči v isti višini*) Ker ti hočem nekaj povedat o sebi, kmet.

MIHA: Zakaj?

KATARINA: Ker se mi zdi, da bi rad slišal.

MIHA: Ja, rad bi slišal.

KATARINA: Totalno sem bila razfukana. Zato so mi šli drugi razfukanci še bolj na živce. V sebi sem se lovila, razumeš? Kar fentat sem se hotela. Kar naenkrat pa razsvetljenje, pa! Sredi ulice! A veš, kaj se mi je zgodilo?

MIHA: Kaj?

KATARINA: Zakapirala sem, da je evolucija ubrala napačno smer. To ni bilo nič razumskega, a veš, duša in telo sta čutila isto. Duša je čutila in telo je čutilo – nekaj noro velikega in noro preprostega. O moji razjebanosti ljudje niso imeli blage veze, pač pa so o mojem stanju vse vedeli psi, drevesa, robniki pločnikov, pesek, voda, listje. Ne samo, da so vse vedeli, ampak so sočustvovali z mano. Stvari so mi hotele pomagat, si lahko misliš? Stvari so bile kot ene božje iskre!

MIHA: *(Ji položi roke na ramena, jo nežno potisne na posteljo, da se usede poleg njega)* To je tako, Katja. Če ljudje zaslutijo, da si prazna, da te je poselila smrt, se začnejo še bolj divje veselit življenja. Ker oni še niso tam, kjer si ti. V coni somraka. Živali in stvari pa občudujejo praznino in smrt, ker so naravne. Praznina in smrt sta nekaj najbolj naravnega, a ni tako, budistka? In ker sem jaz velika beštija, se tvoji naturnosti ne morem upret! *(Potegne jo k sebi in jo poljubi. Kar dolg poljub, preden se Katarina odmakne)*

KATARINA: Govorila sem o preteklosti, Miha. Zdaj je drugače.

MIHA: Drugače je lahko samo še huje. Stvari se, ko se starajo, poslabšajo. Vino in obrestna mera sta častni izjemi.

KATARINA: *(Mu položi prst na ustnice)* Nehaj, Seneka.

MIHA: *(Jo nalahno ugrizne v prst, Katarina odmakne roko)* Ej, hotel sem reč tole. Če boš odvrгла spona minulega *(Ji vleče majico čez glavo)*, se bo tvoj libido razcvetel in upanje bo znova vstalo!

KATARINA: *(Z majico, potegnjeno čez glavo, se zasmije, mu jo pomaga sleči. Zdaj je do pasu gola. Dvigne odejo in pokuka, kako je z Mihovim upanjem)* Naj ti bo, iz čiste žalosti. *(Odveže odejo, v katero je zavita in zleze pod Mihovo odejo, ga zajaha)*

ZATEMNITEV

5

Večer. Še preden se scena osvetli, slišimo glasbo. Tokrat je to kak črnski soul, ki para šive med srčnimi prekati. Miha ob vratih, Iva stoji sredi sobe in ga gleda. Še je lepa, čeprav so leta in razburkano (komedijantsko) življenje storili svoje. Kaj? Hja, zvezda je za malenkost iztrošena in to boli! Se pa zna obleči ekstravagantno in hkrati tako, da zakrije pomanjkljivosti svojega razkošnega telesa. Kar se tiče sobe: presenetljivo pospravljena je – v primerjavi s tistim, kar smo videli v prejšnjem prizoru.

MIHA: Gospa Iva, zamenjat moram arhitekta in opremljevalko. Ne vem, zakaj ste –

IVA: – zanimalo me je, kje nastajajo dialogi, ki jih prebiram v svojem pustem stanovanju med bidermajerskimi naslanjači in kristalnimi kozarci.

MIHA: Moja garsonjera je bolj kot en bide –

IVA: (*Sname, recimo, šal in rokavice, jih odloži na mizo, gre do postelje, pregleda sobo*) Čisto všeč mi je. Zmes nostalgije, boemske svobode, hormonov in ambicioznosti.

MIHA: Ja, samo še gumno in slamoreznica manjkata. Ampak sem ju že naročil.

IVA: Tako rada imam duhovite pesnike. Še bolj kot pesnike same na sebi. (*Gre k Mihi, po kratkem premoru*) Najbrž vas zanima, kaj mislim o vaši ... obdelavi scenarija?

MIHA: Ni samo moja. Delam s prijateljico.

IVA: Aja? S prijateljico?

MIHA: (*Se odmakne za korak, gre okrog mize, sede za računalnik*) S kolegico. Kleparski tandem sva. Saj veste – jaz pamet, ona čustva.

IVA: (*Malce naveličano, malce znervirano*) No ja, scenarij je zdaj bistveno boljši. Moji vlogi ste dali ... a smem reči si dal? (*Miha pokima*) voluminoznost. V smislu dramatičnosti. (*Se nasmehne in nagne glavo*) Sem mislila, da si starejši ... Ampak oba skupaj sta stara toliko kot jaz in me lahko razumeta.

MIHA: Ne se hecat. A nisva midva dol pri potoku vkup pišuke iz vrbja rezala?

IVA: (*Dovtip ji je všeč, to je hotela slišati*) Temu se reče navidezna resničnost.

MIHA: Igra, igra. Kaj pa misli Mazzini?

IVA: Tisto, kar jaz rečem.

MIHA: Ohrabrujoč obisk, ni kaj. Moram priznat, da sem cviknil, ko sem zvedel, da boste igrali vi.

IVA: Zakaj?

MIHA: Ker vas že dolgo občudujem. Še kot smrkavec sem vas gledal v *Kdo se boji Virginije Woolf* in takrat ste bili na vrhuncu – (*Umolke, se ugrizne v jezik, posral ga je!*)

IVA: (*Se obrne, stopi do okna, pogleda skozenj*) Lahko me tikaš. (*Premor, Miha vklopi računalnik*)

MIHA: Greva od replike do replike? Rad bi videl, da jih odigrate ... odigraš, da vidim, kako funkcionirajo.

IVA: (*Ga pogleda*) Ti bi rad videl, kako jaz funkcioniram. (*Premor*) Zelo preprosto. Od želje do izpolnitve želje. Vmes pa veliko strahu in čustvenih preskokov. Iz evforije v paniko in nazaj.

MIHA: In če ne pride do izpolnitve?

IVA: Uporabim svoje znanje. Saj veš, cepetanje, piruete in podobno. A sem igralka ali nisem? Kako gre pa zadeva pri tebi?

MIHA: Ma kaj vem ... fantazija, erotika ... bolj skoz erotične fantazije.

IVA: (*Gre do mize, se nasloni nanjo*) Potem pride ali ne pride?

MIHA: (*Vstane, nerodno odrine stol, da pade, ga pobere*) Ne razumem ...

IVA: Do izpolnitve. Fantazija je fantazija, a ni? Mislim – nič resničnega. Od fantaziranja lahko libido – puf! – raznese? Potem pa pobiramo ostanke moškega po vseh kotih.

MIHA: (*Se zmerom malce znerviran*) Ja no. Se zgodi, da srečam koga, ki mi pomaga fantazije udejanit.

IVA: (*Gre počasi k njemu, da se ga skoraj dotika*) A da so še take ... usmiljenke na tem svetu? Saj ne misliš na kurbe?

MIHA: (*Se še za korak umakne, tako da se s hrbtom dotakne stene*) Ne. Mislim na Sibile, Sirene in Silikone.

IVA: (*Se zasmije, potem odide nazaj do mize, pogleda na računalniški zaslon*) Meni se zdijo moraliziranja o posesivnosti in lastništvu malce za lase privlečena. Saj v resnici nimamo mi življenja, ampak ima življenje nas, a ni tako? (*Ga pogleda, Miha zmigne z rameni*) In če nas življenje obvladuje, potem ne moremo nikogar in ničesar zaslužnit. Vzamemo si, kar si lahko vzamemo. Se strinjaš?

MIHA: Lahko vzamem vaše ... tvoje besede zares?

IVA: Mogoče ne bo lahko, ampak *moraš* jih vzeti zares. Sicer lahko nehaš popravljati moje replike.

MIHA: Razumem. Lahko zdaj ... (*Gre k mizi, da bi sedel za računalnik, a Iva se ne umakne*) ... slišim ... mislim vidim ...

IVA: Kam se ti mudi, pastirček? Vse boš še slišal in videl. Kakšna se ti zdim?

MIHA: A bi lahko -?

IVA: (*Srdito, ukazovalno*) Nekaj sem te vprašala. Če mi polagaš besede v usta, moraš že vedeti, kakšna sem!

MIHA: Kot kepa jantarja. Okamenela kri. Zamrznjen čas. Z ujetimi insekti v srcu. Lepota, ki postane nevarna, če jo preveč ogreješ. (*Med njegovimi besedami Iva zares okameni. Ob koncu replike premor, potem se Iva sunkovito "zdrami", pobere oblačila in brez besed odide. Miha steče za njo proti vratom, potem se ustavi, zamišljen obrne in usede za računalnik. Besno nekaj tipka, potem vstane, gre k oknu, se zazre ven*) Kako bi se reklo moški usmiljenki? Usmiljenec?

ZATEMNITEV

6

Jutro je. Miha se spravlja "k sebi." Prižge računalnik, gre iz sobe, prinese kavo, jo položi na mizo, meša. Gre iz sobe, slišimo vodo, ki teče. Ko se vrne, se usede, vzame skodelico, pije. Slišimo, kako se treskoma odprejo vrata, pride Katarina, napeta, vznemirjena, na robu besa. Že med vrati začne govoriti.

KATARINA: Si vedel, a ne? Reva bleferska, že od začetka si vedel! Samo preveč posran si bil, da bi mi povedal! V resnici me sploh nisi rabil zato, da

- bi ti pomagala pri tekstu! Uporabljaš me kot ... kot eno likalno desko, na kateri peglaš svoje frustracije.
- MIHA: (*Poskuša mirno odložiti skodelico, a je jasno, da je v zagati*) Katarina, a bi mi lahko –
- KATARINA: – Nehaj srat, bednik! Si vedel ali nisi?
- MIHA: (*Pomirljivo*) O čem govoriš?
- KATARINA: Dobro veš, o čem. Sirotek ubogi, te mamica ni dovolj dolgo kopala? A zdaj si pa ne upaš samega sebe kaznovat?
- MIHA: Sem že dovolj –
- KATARINA: – dovolj –
- MIHA: – kaznovan.
- KATARINA: (*Ga s prezirom gleda, potem se zruši v stol, sunkovito položi glavo na mizo, tako da jo zaboli*) Okej, Miha. Dala sem ti čas, da se zbereš in izmisliš najprimernejšo laž. Ja ali ne?
- MIHA: Ja.
- KATARINA: (*Ga pogleda, premor*) In nisi mi hotel povedat?
- MIHA: Ja.
- KATARINA: Ker si me hotel pofukat.
- MIHA: Ja. Ne. Mislim ja, ampak ... (*Utihne, ne ve, kako bi speljal stavek*)
- KATARINA: Ampak ne veš, kako bi koklji razložil, da si angelček s tičem.
- MIHA: Ej, hotel sem *delat* s tabo. A je to res tako zapleteno? Če bi ti povedal, bi me zažgala skupaj s scenarijem! Nisem si ... nisem ti mogel ... kakšno distanco do Bridges bi pa lahko imela, če bi vedela?
- KATARINA: (*Zadnje vprašanje jo totalno razkači, zagrabi skodelico in jo zabriše vanj. Miha pade s stola, se pobere, briše*) Idiot! O najinem odnosu govorim, ne o prekleti vlogi v posranem scenariju! (*Nenadoma se obrne in odide iz sobe. Miha ne ve, kaj bi, najprej se napoti za njo, potem si premisli, vrne k računalniku, hodi po sobi, vzame daljinca in prižge televizor, brez zanimanja strmi v ekran. Katarina se vrne, precej bolj mirna je*) Zakaj?
- MIHA: Kaj zakaj?
- KATARINA: Si hotel delat z mano.
- MIHA: Ker ...
- KATARINA: Prosim te ...
- MIHA: Saj si sama povedala. Ker sem pezde. Vse, kar napišem, je ... povprečen neinventiven dolgčas. Verbalna diareja.
- KATARINA: Sploh ti ne morem verjet. Ti kar nekaj glumiš. Ni res, da ni *tujih* besed. Vse besede so tuje, Miha. Če si iskren, je tisto, kar je najbolj tvoje, najbolj tuje.
- MIHA: Če to ni za se fentat.
- KATARINA: Ja, mogoče. O ljubezni govorim.
- MIHA: Tvoja resnica, Katarina. S kančkom Camusa. Zaljubljeni so tujci, ovohavajo se kot potepeni cuki in ližejo zagnojene kraste absurda.
- KATARINA: Ja, moja resnica. Kam pa je poniknila tvoja?

MIHA: A nisi nekaj govorila o napornih moških, ki se grejo intelektualce? Kdo je zdaj zatežen?

KATARINA: Veš, kako je to hudo?

MIHA: Kaj?

KATARINA: Da si mi zoprni.

MIHA: *(Gre do nje, jo prizadet gleda)* Ajde, povej.

KATARINA: Kot bi imel raka v pljučih. Zmeraj bolj na kratko moraš dihat. Svet postaja zmeraj bolj plitek. Plitvina. Plitvina.

MIHA: *(Odpre usta, obližne ustnice. Premor. Potem zamahne z dlanjo, gre k televizorju, gleda vanj)* Plitvina. Mater, res se mi ne da. Za en lep večer trije pa pol zajebani. Pregloboko zame.

KATARINA: *(Po premoru, naveličano)* Saj v resnici sem jezna nase. Hrepenenje se ne more izpolnit. Kar ni izpolnitev, je izpraznitev. Hrepenenje življenje še bolj izprazni. Opustoši ga ... *(Se obrne, gre proti vratom. Za trenutek zastane, ne da bi se zasukala)* Žal mi je, ampak scenarij boš moral pokropit in pokopat sam. *(Odide. Miha pogleda za njo, spet v televizor. Ugasne aparat, ježno zabriše daljinca na posteljo)*

MIHA: Pizdarija!

ZATEMNITEV

7

Večer. Ista glasba kot v petem prizoru. Le da soba ni pospravljena, ampak grdo razmetana. Na robu mize sedi Iva, v precej drzni obleki. Gleda proti vratom, skozi katere pride Miha. Malomarno je napravljen, nekam zdelan.

IVA: A si pozabil, da bom kmalu pred kamero?

MIHA: Razsut sem. Skregala sva se.

IVA: Ja, in? Sam ne moreš nič naredit? ... *Vrnila sem se sem in nekaj časa, kaj vem, grela stole po cele dneve.*

MIHA: Tega nisem napisal.

IVA: *In tako sem prišla na misel, takrat nekje, da bi si našla moža na kolidžu ... kar ni bilo videt ravno tako neumno, kot se je potem obrnilo. A ti je že bolj jasno?*

MIHA: Kdo je šaril po tekstu?

IVA: Edward Albee. Kaj je s tvojim spominom? Kaj je s tvojim občudovanjem? Od smrkavca do ... "enega izrazitih glasov sodobne slovenske literature in scenaristike" si očitno blodil po dolgi poti. Je že čas, da se zaveš, kako neusmiljeno teče čas. Tebi teče, meni odteka. Zliva se iz mene.

MIHA: Vakuum ... *(Kot poet)* Padel sem v ustvarjalno krizo. Da bi iz nje izvlekel se, bi rabil močno cizo.

IVA: (*Se zasmije*) Zizo. Ne, ne, hipofizo ... (*Premor, potem resno*) In zakaj?

MIHA: Zakaj?

IVA: Sta se sprla. Spičkala. Oprosti, spričkala.

MIHA: Klinc, brez veze. Ne bi o tem.

IVA: Poslušaj mladenič, krize so draga stvar. Še posebej ustvarjalne. (*Gre do njega*) Mogoče bi ti lahko jaz pomagala?

MIHA: Pomagala?

IVA: Mislim, mogoče bi bila midva dober tandem.

MIHA: Tandem?

IVA: Madona, res nimam sreče. Prvi mož me ni razumel, drugega sem pustila zaradi eholaliije. (*Gre k postelji, z rokama poskusi, kako mehka je*) Tandem ja, za pisat.

MIHA: (*Zdaj ne deluje več izgubljeno in razmišljeno*) Ne bi si upal. Trema.

IVA: Skromen ali posran? Upam, da ne oboje.

MIHA: Ma kaki, iz mene samozavest ker ven šprica.

IVA: (*Gre k Mihui, mu pokaže, naj sede za računalnik. Miha to tudi stori. Iva gre med govorjenjem za njegov hrbet, se ga skoraj dotika*) Pa poskusiva. Ni šlo, Jon. In kaj misliš, da reče Lena potem? Prevarala ga je in zdaj se vrača in se počuti bedno.

MIHA: (*Obrne glavo, jo gleda od spodaj, malce v oči, malce v prsi*) Ona? Ona se počuti bedno?

IVA: Točno tako. Več je zgubila kot Jon. Prevara je izdajstvo, a ni?

MIHA: No ja, bolj ene sorte logistični spodrsrljaj.

IVA: (*Se ne zmeni za njegov podalpski humor*) Kdor je izdan, je izdan za zmeraj. Tega se ne da zradirat s sveta. Kdor je izdal, je za zmeraj izdajalec. Poskusila je živet drugače, pa se ji ni izšlo, zato šele zdaj zares sovraži moža. Drži?

MIHA: Zveni dramatično. A bo to film za feministke in podobne lezbijke?

IVA: Sploh ne. Za take kot si ti. (*Zdaj se odmakne, gre preko sobe in se uleže na posteljo*) Torej, kaj bo rekla?

MIHA: Umazano se počutim. Pod tuš grem, Jon. Bom prispevala za vodo. Kaj takega, a ne?

IVA: (*Zaprla je oči in ga ni poslušala. Zdaj govori tako, da ne vemo, ali igra, si izmišlja dialog, se izpoveduje*) Bog se je v šestih dneh zmatral, zato se mu ljudje niso ne vem kako ... posrečili. Metulji so mnogo lepši od nas. Ali pa orhideje. Metulji in orhideje o svoji lepoti ne razmišljajo kot mi: da se bo osula, zgrbančila, skrknila, segnila. Onemijo v lepoto, zabubujejo se vanjo, zato lepo živijo ... dokler živijo.

MIHA: (*Vedno bolj osupel. Preneha tipkati, vstane, gre do postelje, gleda Ivo*) Zaplesal bom okrog kaktusa, okrog kaktusa, okrog kaktusa ...

IVA: Mi pa delamo otroke in napake. In potem popravljamo otroke in napake in s tem naredimo še več napak, za otroke nam pa zmanjka poželenja.

MIHA: Mene ni noben popravljal. Pokvarjen sem od začetka.

IVA: Pride pomlad, ko jutro ne diši več razburljivo. Stopiš v zaodrje in zrak ne valovi od domišljije. Molk. Postan molk, da te stisne. Kako velik je lahko nič. Greš v sončen dan in vse skupaj je kot nek programiran nesmisel.

MIHA: (*Se spusti na kolena, ji položi roke na ramena*) Ja no, še majhna cena za to, da imamo Interspar, pojoče adventne venčke, semenske banke in stabilno vladajočo koalicijo.

IVA: (*Odpre oči, se nasmehne*) Kar visoka cena. Molk je dokončen. Tako da to, kar počnemo ... nastopanja, popravljanja zgodb, tolmačenja misli neznank in neznancev, nekakšnih senc, vse to je ... preteklost. Tako kot svetloba. Igramo iz smrti.

MIHA: Ne vem zakaj, ampak govorjenje o smrti me ... razdraži. Erotično, a veš. Še za spoznanje bolj kot govorjenje o inflacijski spirali in teoriji kaosa.

IVA: (*Se v postelji usede*) Hvala bogu, vsaj ne govorim v tri krasne. Da nisi ti kakšen ubrisan tip? Mislim, pristaš trupel, formalina, ekspert za balzamiranje?

MIHA: Ne, ne, samo radikalen hiperrealist.

IVA: Če je to še več od naturalista, me natančno poslušaj. Si za to, da se spoznava? V bibličnem smislu?

MIHA: Kaj pa moj pretanjeni etični čut?

IVA: Lahko se boš tolažil, da je šlo za logistični spodrseljaj ... O čutenju govorim, ne goljufaj. Ponujam ti krpice kože. Je pa res, da moje telo nima središča, tako kot ga menda nima vesolje.

MIHA: Srce na dlani?

IVA: Ne. Reciva na vršičkih bradavičk.

MIHA: To pa je nekaj hiperrealnega! (*Jo prične slačiti, Iva mu ne pomaga, ampak ga le gleda. Luč počasi ugaša*)

ZATEMNITEV

8

Jutro. Zelo tiho je v sobi, v postelji samo Iva, večkrat trzne v spanju. V polmraku slišimo odpiranje vrat, vstopi Katarina. Po prstih gre do mize, neslišno odmakne stol, se usede. Gleda Ivo. Dolg premor, naenkrat se Iva zbudi, sedeč v postelji, prestrašena zre v Katarino. Katarina ostane mirna. Taka bo ves ta prizor – kot bi se v njej nekaj prelomilo. Nobenih emocionalnih izbruhov ne zmore več, le še naveličano strpnost, začinjeno s črnim angleškim humorjem.

IVA: Sanjalo se mi je, da sem gola ... (*Premor*)

KATARINA: Saj si.

IVA: V šoli. Ko igram pred učitelji in švedsko kraljico.

KATARINA: Švedi imajo kralja.

IVA: Namesto besed mi iz ust padajo jeziki ... Živi jeziki ... zvijajo se in migotajo kot kače ... cel kup jezikov je pred mano ... Fej ... Učitelji in kraljica imajo v rokah kovinske paličice. Hahljajo se in nanje nabadajo jezike ... Zame se sploh nihče ne zmeni ...

KATARINA: Mama, a si vedela?

IVA: Kaj?

KATARINA: Dobro veš, kaj te sprašujem. (*Premor*)

IVA: Pa ti? (*Premor*)

KATARINA: Ne boš umrla od raka, pa tudi od slave ne, ampak od sebičnosti.

IVA: No ja, tudi ti nisi nikdar bila galantna in rahločutna Julija, če me spomin ne vara.

KATARINA: Vara te, vara. Očka je zginil, da se je kar kadilo za njim. Na srečo je imel štiri noge, ker si ga spremenila v pinča.

IVA: Kaj pa moj ljubi drugi možek? Ni se mogel ločit od tebe, sirotek. Sta bila kot zlimana.

KATARINA: Pustila si me samo z njim. Potikala si se od enega snemanja do drugega. Od enega rekviziterja do drugega rekviziterja.

IVA: Režiserja.

KATARINA: Madona, mladoletna sem bila, ti ni jasno? Bodi vesela, da sem molčala.

IVA: Zmeraj si molčala. Gledala si me kot en grob. Od kar pomnim. Kot gomila. Kot križ na moji vesti.

KATARINA: Edina igra, ki si me jo naučila. Ostale si uprizarjala sama zase, pred ogledalom.

IVA: Še na misel mi ne pade, da bi se posipala s pepelom. Nikoli me nisi marala. Nikoli. Ko sem te vzela v naročje, si se takoj začela slinit. Gledala si me pa kot en gremlin. Da me je kar zeblo.

KATARINA: (*Vstane, gre k oknu, gleda skozenj*) Se spomniš, da si me dala na smučarski tečaj? V drugem razredu.

IVA: Ja.

KATARINA: Niti enkrat me nisi obiskala.

IVA: Bili smo na turneji.

KATARINA: Nisem hotela smučat. Preden smo šli na smučišče, sem se skrila. V klet. A veš, kaj so imeli v kleti? ... Čisto majcene piščančke. Puhaste ščebetave kepice. Poslušala sem jih in me ni bilo strah. Zgoraj je nastala panika. Ko me je učitelj našel, je sopel kot zlobna spaka ... Veš, kaj mi je rekel? ... Da bo vsakič, ko se bom skrila, piščančku zlomil vrat.

IVA: Jezus.

KATARINA: Zdaj vsaj veš, zakaj sem postala pionirska prvakinja v slalomu. In zakaj tako sovražim sneg ... Nekaj me še zmeraj zanima: kako to, da so bili piščančki čisto majhni sredi zime? Se ne rodijo spomladi? In jeseni, tako kot ptiči?

IVA: Ne vem ... Ampak na tečaju ste bili marca. Ali aprila?

KATARINA: Najbrž. Še zdaj mi je žal.

IVA: Kaj? Da ste bili aprila?

KATARINA: Da nisem imela dve, tri leta manj.

IVA: Potem bi ti bilo še huje.

KATARINA: Kje pa! Če bi bila stara tri ali štiri leta, bi se naučila letet. Skupaj s piščanci.

IVA: Zveni kot očitek. Bi te morala jaz naučit letet?

KATARINA: Hvala, hvala. Vesela sem, da znam hoditi.

IVA: *(Vleče k sebi srajco, ki leži ob postelji, kose oblačil, mogoče haljo, se oblači, potem vstane in odide skozi vrata, najbrž v kopalnico, govori tudi takrat, ko je ne vidimo)* Ko smo bili ... s tvojim očetom ... v Lizboni ... se spomniš?

KATARINA: Ne.

IVA: Poleti, preden si šla v šolo. Sedeli smo v restavraciji na ulici, pod starim gradom. Z očetom sva se sprla, ker je preveč pil. Vzela sem mu kozarec in ga zrla po mizi. Vstala sem, besna, da bi šla v hotel. Veš, kaj si naredila?

KATARINA: Ne.

IVA: Pritekla si za mano in me porinila pod avto. *(Premor)*

KATARINA: Ne fantaziraj.

IVA: Ja, avto me je zadel, padla sem na pločnik in si zlomila zapestje. Morala sem odpovedat snemanje v Berlinu. Pomembno snemanje. Zame. *(Premor)*

KATARINA: Sklepam, da so bile to najine zadnje skupne počitnice.

IVA: *(Se vrne v sobo, medtem se je uredila)* Pravilno sklepaš. Od tistega poletja sem imela težave z anksioznimi depresijami. In takrat se je začel bliskovit vzpon Krke in slovenske farmacije. Pojedla sem več tablet, kot so jih izvozili na Balkan. Čudež je, da mi niso scvrle centra za spomin.

KATARINA: A zato si vse vloge igrala na enak način? Ker nisi totalno nič razumela? Zadeta kot mamba?

IVA: Lahko me poskušaš žaliti, ampak v življenju mi je uspelo naredit precej več kot tebi.

KATARINA: *(Gre k njej, jo nekaj časa tiho gleda v oči)* Če bi odprla okno, bi se veselje zjokalo nad tabo. V življenju ne štejejo stvari, ki jih človek naredi, ampak stvari, ki jih *ne* naredi. Ki jih *ne* naredi za druge. Ne štejejo uspehi, ampak pozornost do neuspehov. Ker si bila uspešna, sem morala postat zrak, morala sem izhlapet iz epruvete tvoje naklonjenosti. Dokler mi niso zrasle prsi, sploh nisem slišala za besedo ljubezen ... Pa še nekaj. Na tvojem mestu se ne bi preveč hvalila, koliko si naredila. To človeka postara.

IVA: *(Igra, se prime za srce)* Au, boli. Če me ne bi žalila, bi se počutila kot brodolomka.

KATARINA: Po tako travmatični noči, kot si jo preživela, ti ne morem odreč pomoči. Vidim te v tvoji zapuščenosti, o mati! Preluknjano od erosa. Od tebe kaplja kri, nekakšen žrtvenik, oltar mizerije si. Pripravljena si razpasti za drugega.

IVA: Mogoče se bova zdaj, ko sva obe ... zreli ... zaštekali?

KATARINA: Res te razumem. In mi je kar precej odleglo. Svet se mi sploh ne zdi za pobruhat. Svobodna sem kot voda v plitvini. *(Počasi gre mimo Ive in proti vratom, tedaj pa zaslišimo odpiranje vrat, v sobo plane Miha in se skorajda zaleti vanjo. V zadregi je, ocenjuje položaj)*

MIHA: Saj se poznata, ne? ... *(Katarini)* Nisem vedel, da te že v ranih jutrih vleče k intelektualcem ... *(Ivi)* Naj stvari stojijo, če stojijo ... *(Obema)* Hočem reč, snemanje bo, ne smemo pa nič prehitovat, je rekel Mazzini. Ko bo koproducent podpisal ... *(Katarini)* Ampak honorar bo izplačan takoj, ko oddava scenarij *(Ivi)* Tvoja vloga bo šus, to zdaj že vsi govorijo ... *(Obema)* A ni to zanimivo, da sem vaju na nek način spet povezal? ... Pristrčna hvala za razumevanje in izčrpen pogovor, moram se odnest v kemično čistilnico. Sem navadna svinja, zato me bodo obdelali po novi globinski metodi, ki so jo izumili na Shetlandu ... *(Njegovo nakladanje pri ženskah ne pusti nobenega vtisa, gledata druga drugo, kot bi bil Miha prazen zrak)*

IVA: Jaz sem pa svobodna kot prazen akvarij. Kar pomeni skoraj absolutno svobodna. V ontološkem smislu sem epilog v Shakespearjevi igri. *Iztegnil se je Miha – zdaj je preč. To beri kakšna zver: ljudi ni več.*

MIHA: Shakespeare ni pisal epilogo.

IVA: Zmotila sem se. Pisal je rekvieme. *(Zdaj gre k mizi, se usede na stol za računalnik, pritisne nekaj tipk, gleda na zaslon, ki ostane temen, govori sama sebi)* Nekaj mi gre pa še zmeraj na živce. Rekviziterji so mi razložili, kako se kopira dvojno vijačnico DNK, nihče pa mi ni razložil, zakaj se biftek Stroganov imenuje biftek Stroganov.

ZATEMNITEV

9

Ko se prizorišče osvetli, vidimo nekaj novih kosov pohištva; prostor je tudi drugače urejen. Očitno je od prejšnjega prizora minilo nekaj časa. Miha sedi za računalnikom, bere besedilo, ki je na zaslonu. Zmaje z glavo, vstane, stika po sobi, najde škatlico s cigaretami, eno prižge, potem išče pepelnik. Vstopi Katarina.

KATARINA: A lahko ugasneš? *(Miha okleva)* Prosim. Sva rekla, da boš kadil samo v službi.

MIHA: *(Jezno zmečka komaj prižgano cigareto)* V službi ne delam nič takega, da bi moral kaditi.

KATARINA: Aja? Kaj pa delaš doma?

MIHA: Pišem, porka duš. Lahko človek počne še kaj bolj zajebanega?

KATARINA: Lahko. Piše skupaj s tabo.

MIHA: Hvala.

KATARINA: Sicer pa ti v glavnem samo tipkaš.

MIHA: Ne bom pozabil.

KATARINA: Jaz tudi ne. (*Gre k mizi, se usede, gleda na zaslon*) Bi blagovolil pritrest svoj navdih sem?

MIHA: (*Z odporom prihaja k mizi, seda k delu*) Tole je degradacija.

KATARINA: Rekreativna. Pravilen izraz je rekreacija. In to miselna. Kar je precej udobno, če pomisliš na fizioterapevte.

MIHA: (*Jo pogleda, premor*) Si se res zmenila? Da ne piševa tja v tri krasne?

KATARINA: Ja no ... če bo direktor požegnal. Šanse imava, saj veš, da tekstov za tri igralce ne mrgoli.

MIHA: Samo tole bo precejšnja gnjavaža.

KATARINA: Ni nujno. Se bo dalo sem in tja zarezat. Sem in tja sva, v resnici, iz velike daljave, recimo iz drugega balkona, za popljuvat smešna? Midva? Ti pa jaz?

MIHA: (*Pokima, položi roke na tipkovnico*) Za popljuvat smešna. To moram zapisat.

KATARINA: Kdo bo to rekel?

MIHA: Ona, ne. Hči.

KATARINA: Kdaj?

MIHA: Točno v tem prizoru, čakaj, da poiščem repliko. (*Premika besedilo po zaslonu*) Tukaj. Ko ona reče *a si postal cinik ali že dolgo nisi seksal?* on pa v meni ni cinizma niti za en seks. Ker v bistvu gre krvavo zares. (*Jo pogleda*) Se ti ne zdi, da paše, kot zajec v deteljo? (*Premor, odigra*) Sem in tja sva za popljuvat smešna.

KATARINA: (*Ga nenadoma zagrabi za zapestje*) Koliko je ura? Pozabila sva nanjo! (*Skoči pokonci, odide skozi vrata. Tudi Miha vstane, gre k oknu, pogleda ven. Katarina se vrne z vozičkom, na katerem sedi Iva. Paralizirana? Mrtvoudna? Katatonična? Ampak njene oči so žive in vedo, kaj se dogaja*) Pridi sem, Miha, grem po tableto. (*Odide*)

MIHA: (*Gre k vozičku, odpelje Ivo okrog mize, tako da lahko bere z računalniškega zaslona*) Vidiš, Marta, sem in tja sva za popljuvat smešna.

ZATEMNITEV